

Odgovori na pripombe zainteresirane javnosti na predlog Programa dela in finančnega načrta agencije ter predloge tarif za leto 2024

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije je na podlagi 2. odstavka 253. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2) pripravila predlog Programa dela in finančnega načrta ter predloge tarif za leto 2024.

Predlog Programa dela in finančnega načrta ter predloge tarif za leto 2024 je agencija 31. 7. 2023 objavila na spletni strani ter pozvala zainteresirano javnost, naj nanje poda svoje pripombe. Po prejemu prošnje Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) je agencija prisluhnila pobudi za podaljšanje roka za oddajo pripomb k predlogu Programa dela in finančnega načrta za leto 2024 ter k predlogom tarif za leto 2024 zaradi poplav, ki so v avgustu 2023 prizadele Slovenijo in zaradi odpravljanja njihovih posledic. Agencija je rok za oddajo pripomb in dopolnitev podaljšala do 8. septembra 2023. Pripombe in mnenja so do navedenega roka posredovali:

- **DSA, Dynamic Spectrum Alliance,**
- **Akton d. o. o.,**
- **Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) pri Združenju za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS),**
- **Telekom Slovenije.**

Prejete pripombe in mnenja je agencija, v skladu z določili 19. člena Statuta Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, 15. septembra 2023 objavila na spletni strani. Skladno z 19. členom Statuta agencije in v povezavi z 269. členom ZEKom-2 agencija v nadaljevanju odgovarja na prejeta mnenja in pripombe ter navaja način, kako so bila upoštevana oziroma razloge, zaradi katerih niso bila upoštevana.

1. DSA

Združenje Dynamic Spectrum Alliance (DSA) v zvezi s Programom dela in finančnim načrtom agencije za leto 2024 ugotavlja, da je ena od načrtovanih nalog agencije dodelitev frekvenc v skladu s sklepi

Svetovne radijske konference WRC-23. DSA prav tako ugotavlja, da je bil osnutek CEPT ECP za frekvence 6425–7025 MHz v regiji 1 in 7025–7125 MHz globalno predložen v sprejetje na sestanku pripravljalne skupine za konferenco (CPG) v okviru ECC septembra v Dublinu.

Po oceni DSA je WRC-23 priložnost, da z ohranjanjem ekonomije obsega za celoten 6 GHz pas zagotovimo rast omrežja Wi-Fi in izpolnjevanje zahtev uporabnikov glede prometa, inovativnih aplikacij in nižjih stroškov. Ob upoštevanju tehnološke nevtralnosti DSA spodbuja slovenske predstavnike na sestanku CPG, da sodelujejo s svojimi kolegi in se dogovorijo o skupnem stališču glede točke 1.2 dnevnega reda WRC-23, ki bo evropskim državam omogočilo, da ohranijo svojo skupno prožnost in suverenost v odnosu do tretjih držav glede najboljše uporabe zgornjega 6 GHz pasu. To je mogoče doseči tako, da Evropa ohrani svojo priložnost, da ostane zunaj kakršne koli mednarodne identifikacije za mobilne telekomunikacije (IMT).

V DSA menijo, da bi z dostopom do polnih 1180 MHz v pasu 6 GHz lahko Wi-Fi uporabil več neprekrivajočih se kanalov s pasovno širino 160 MHz in 320 MHz. Dostop do teh širših kanalov poveča učinkovitost spektra. Kot navajajo v združenju, bo naslednja generacija Wi-Fi, znana kot Wi-Fi 7, za nadaljnje izboljšanje zakasnitve in kakovost storitev uporabljala kanale širine 320 MHz. Navajajo še, da bo za potrebe velikih javnih prizorišč, zdravstva, izobraževanja, gostinstva, logistike in proizvodnje, več kanalov in širin kanalov (od 20 MHz do 320 MHz) omogočilo izboljšave zmogljivosti ter nove storitve. Menijo, da se je Wi-Fi razvil do točke, ko lahko – z dostopom do zadostnega spektra – obravnava najzahtevnejše primere uporabe.

Odgovor:

Agencija ugotavlja, da se pripombe DSA nanašajo na Svetovno radijsko konferenco WRC-23, na točko dnevnega reda 1.2 (v nadaljevanju AI 1.2) za zgornji 6 GHz pas (6425 - 7125 MHz) v povezavi s poglavjem 1.6 Programa dela in finančnim načrtom agencije za leto 2024, kjer je navedeno, da bo agencija v skladu z zaključki konference ITU WRC-23 v letu 2024 predlagala spremembo Uredbe o razporeditvi radiofrekvenčnih pasov in spremembo NURF.

Agencija razume, da je AI 1.2 pomembna za DSA, vendar bo Slovenija na WRC-23 glede AI 1.2 zavezana slediti sklepu Sveta EU, katerega osnova je mnenje RSPG (RSPG22-040final), ki priporoča, da države članice EU na WRC-23 podprejo določitev tega pasu za IMT oziroma za mobilne storitve, da pa se bo EU leta 2024 odločila, ali bo pas uporabljala za IMT, za Wifi oziroma WAS/RLAN ali za oboje.

2. Akton

Akton uvodoma ugotavlja, da naj bi bili ključni dejavnik za velika medletna nihanja tarif različni zneski presežkov iz preteklih let, inflacija in povečano število službenih potovanj v pokovidnem

obdobju ter podaja mnenje, da agencija v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2024 in v predlogu tarif za leto 2024 ne podaja natančnih pojasnil, na podlagi katerih bi bilo možno preveriti izračun predlaganih višin tarif. Poleg tega Akton poziva agencijo, da Program dela in finančni načrta za leto 2024 ustrezno dopolni s preverljivimi izračuni, ki so pripeljali do predlaganih tarif.

Akton predlaga, da agencija v prihodnje več pozornosti nameni ublažitvi medletnih izrazitih nihanj tarif. Poleg tega predlaga, naj del finančnega bremena prevzame državni proračun v kombinaciji s sistemom, kjer se dajatev plača šele nad določenim prihodkovnim pragom, ter da zakonodajalcu posreduje ustrezen predlog zakonskih sprememb.

Odgovor:

Agencija pri pripravi tarife upošteva veljavno zakonodajo. Agencija pojasnjuje, da so tarife stroškovno naravnane in da ni prelivanja sredstev med posameznimi področji, ki jih agencija regulira. Agencija je pri pripravi Programa dela in finančnem načrtu za leto 2024 izhajala iz potrebnega pokrivanja stroškov, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije, in pri tem upoštevala tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Agencija v Programu dela in finančnem načrtu vedno pojasni vzroke, ki so vplivali na izračun tarife. Agencija poudarja, da se popolno razkritje načrtovanih stroškov glede na naloge, vir financiranja ter konte izvede v okviru nadzora nad delom agencije, ki pa je v pristojnosti z zakonom določenih organov, nikakor pa ne deležnikov na trgu, ki jih agencija regulira.

Agencija nadalje pojasnjuje, da pripravi Program dela in finančni načrt v prvi polovici leta za prihodnje leto, pri čemer izhaja iz razpoložljivih podatkov ob času priprave. Po pripravi tarife za leto 2023 je namreč prišlo do novih okoliščin, ki so imele vpliv na pripravo tarife za leto 2024. Ključni dejavniki za zvišanje tarife za leto 2024 so načrtovana poraba presežka, ki je bistveno nižja od načrtovane porabe presežka pri pripravi tarife za leto 2023, visoka stopnja inflacije in z njo povezana rast cen, stroški dela, ki so se z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022 med Vlado RS in sindikati zvišali v letu 2023, v tarifo za leto 2023 pa niso bili zajeti, ter stroški energentov, ki so bili za leto 2023 prenizko ocenjeni in tudi niso bili zajeti v tarifo za leto 2023. Glede povečanega števila službenih potovanj v letu 2024 agencija pojasnjuje, da gre za povečanje števila sestankov oziroma dogodkov izvedenih »v živo«, ki so se v obdobju epidemije izvedli na daljavo.

Agencija tudi pojasnjuje, da za spremembe zakonodaje glede načina financiranja ni pristojna.

Akton v nadaljevanju navaja zmanjšanje števila relevantnih trgov, podaljšanje obdobja analiz upoštevanih trgov iz treh na pet let in zato posledično zmanjšanje obsega nalog agencije in predlaga preverjanje obsega nalog. Akton še predlaga, da agencija temu prilagodi tarife.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da skozi prenovljeno zakonodajo na področju elektronskih komunikacij pridobiva vse večji obseg dela in pristojnosti na tem področju (med drugim tudi preverjanje tržnega interesa). Program dela in finančni načrt agencije je tako skladen s pristojnostmi in relevantno zakonodajo, njen obseg delovnih nalog ne zajema le priprave analiz upoštevni trgov. Navedeno je razvidno tudi iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024, kjer so tudi podrobno opisane aktivnosti agencije na področju elektronskih komunikacij. Pri tem postaja regulacija upoštevni trgov iz leta v leto kompleksnejša in se tudi v regulatornih odločbah agencije nekatere določene aktivnosti izvajajo vsakoletno in ne le na pet let (npr. geografske analize za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevni trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« in geografske analize za posodobitev seznama dereguliranih naselij na upoštevni trgu 3b »Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg«). Poleg tega pogosto prav deležniki na trgu od agencije pričakujejo, da bo opravljala naloge in reševala probleme na trgu, ki niso zajeti v Programu dela in finančnem načrtu agencije in niso v njeni pristojnosti oziroma so njene pristojnosti omejene.

Akton v okviru pripomb navaja nelojalno konkurenco v obliki OTT ponudnikov, ki po njihovem mnenju neregulirano in mimo določil ZEKom-2 opravljajo kakovostno povsem primerljive klice in sporočila, ki se po njihovem morajo šteti za elektronske komunikacijske storitve, enakovredne elektronskim komunikacijskim storitvam ostalih registriranih operaterjev. Agenciji predlagajo, da del sredstev razporedi za dosleden nadzor nad tem, ali ponudniki OTT spoštujejo odločbo Evropskega sodišča v zadevi C-142/18 z dne 5. 6. 2019.

Odgovor:

Agencija odgovarja, da je ena od sprememb, ki jih prinaša ZEKom-2 tudi ta, da številni ponudniki storitev over-the-top (OTT) zdaj spadajo v definicijo elektronskih komunikacijskih storitev, saj zakon vpeljuje enotna pravila za vse komunikacijske storitve, ki uporabljajo telefonske številke. To so: tradicionalne telefonske storitve in storitve OTT, ki se povezujejo z uporabo številskega prostora ter imajo zato koristi od uporabe številskega prostora in javno zagotovljen interoperabilen ekosistem. Ta sektorska pravila pokrivajo posebna področja, kot so pogodbene informacije, preglednost, kakovost storitev (QoS), trajanje pogodbe, zamenjava, zasebnost in varnost ter dostop do števil za klic v sili. Prav tako morajo OTT ponudniki registrirati svojo ponudbo v državah EU, v katerih delujejo, če uporabljajo številski prostor. Agencija bo kot doslej tudi v prihodnje izvajala nadzorne postopke v okviru pooblastil in zakonskih obveznosti.

Akton omenja večkratno upoštevanje prihodkov od istega glasovnega prometa, kot prihodek od

klica, ki se prek tranzitnega operaterja posreduje končnemu in tranzitnemu operaterju, pri čemer navaja, da je delež dejanskega prihodka tranzitnega operaterja le marža. Akton omenja večkratno upoštevanje prihodkov od istega vira, zlasti prihodkov od istega glasovnega klica pri tranzitnem operaterju in pri operaterju, v omrežju katerega se klic zaključi, zato izraža pričakovanje za prenehanje take prakse.

Odgovor:

Drugi odstavek 6. člena ZEKom-2 določa, da se višina plačila na podlagi obvestila posameznemu operaterju določi tako, da se število točk pomnoži z vrednostjo točke, število točk pa je nominalno enako 0,1 odstotka letnega prihodka, ki ga ima posamezni operater v Republiki Sloveniji iz zagotavljanja javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanja javnih komunikacijskih storitev.

Tretji odstavek 6. člena ZEKom-2 zavezuje agencijo k upoštevanju polovice letnega prihodka od javnih komunikacijskih storitev mednarodnega prometa, ki v celoti izvira in se zaključi zunaj Republike Slovenije, kar med drugim predstavlja tudi olajševalno okoliščino za znižano plačilo obveznosti iz prvega odstavka 6. člena ZEKom-2.

Ker je tranzitni operater vezni člen pri posredovanju klica/storitve h končnemu in/ali drugemu tranzitnemu operaterju, sam klic/storitev, brez tranzitnega operaterja ne bi bil mogoč. Z nastankom tovrstnega dogodka tranzitni operater z izvajanjem svojih storitev oziroma z zagotavljanjem omrežja nastopi kot operater, ki ga taksativno določa 3. člen in prvi odstavek 5. člena ZEKom-2.

Ob tem Akton navaja znižanje reguliranih cen zaključevanja EU klicev na eni strani in nesorazmerno zvišanje cen non-EU klicev na drugi strani, kar po njegovi oceni prinaša posledice za uporabnike. Predlagajo prerazporeditev sredstev za regulacijo opisanega.

Odgovor:

Agencija poudarja, da ima na področju non-EU klicev, ki jih omenja Akton, zakonske pristojnosti v zelo omejenem obsegu. Agencija se sicer na različne pobude operaterjev vedno odzove in po potrebi organizira dodatne skupne sestanke oziroma posvete z deležniki na trgu, da bi lahko v najboljši meri prispevala k čim prejšnji ureditvi stanja na trgu.

Agencija dodaja, da skrbno pripravlja Program dela in finančni načrt, ki lahko vsebuje financiranje agencije izključno za poslovanje, ki ga potrebuje za izvrševanje delovnih nalog v okviru svojih pristojnosti.

3. Telekom Slovenije

I. Predlog programa dela

Telekom Slovenije v zvezi s Programom dela in finančnim načrtom za leto 2024 izraža pričakovanje, da agencija med strateške naloge vključi reševanje sporov med operaterji.

Agencija pojasnjuje, da je reševanje uporabniških in medoperaterskih sporov na področju elektronskih komunikacij zakonsko določena naloga agencije. Vloga agencije na področju reševanja medoperaterskih sporov je predvsem v hitrem in učinkovitem izvensodnem reševanju sporov med subjekti na trgu, s čimer agencija prispeva k večji dinamičnosti trga in s tem k njegovi konkurenčnosti. Prav konkurenčnost trga elektronskih komunikacij je ena od strateških prioritet agencije, k tej pa poleg reševanja medoperaterskih sporov prispevajo tudi druge naloge, kot so aktivnosti, povezane s skupno gradnjo in souporabo fizične infrastrukture, ali pa izdajanje regulatornih odločb. Izpostavljanje zgolj reševanja medoperaterskih sporov kot strateške naloge bi v tem kontekstu lahko napak sporočalo, da je ta naloga večjega pomena kot ostale zakonsko določene. Skladno s tem agencija predlogu ne more slediti. Bo pa v letu 2024 posebno pozornost namenila reševanju medoperaterskih sporov na način, da bo skušala skrajšati čas njihovega reševanja in dokončne odločitve sprejemati znotraj instrukijskih rokov.

V Telekomu Slovenije menijo, da je možnost dostopa do infrastrukture drugih infrastrukturnih in omrežnih operaterjev izjemnega pomena za učinkovito izgradnjo visokozmogljivih omrežij, zato predlaga dodajanje zaveze za pripravo strokovnih podlag za zmanjševanje ovir pri gradnji optičnih omrežij, prav tako priporočil za poenotenje gradnje omrežij in določitve najvišjih dopustnih nadomestil za služnosti gradnje javnih komunikacijskih omrežij.

Odgovor:

Po mnenju agencije je možnost dostopa do infrastrukture drugih infrastrukturnih operaterjev in operaterjev javnih komunikacijskih omrežij za postavitve visokozmogljivih omrežij izjemnega pomena za učinkovito gradnjo teh omrežij, zato skupno uporabo fizične infrastrukture aktivno spodbuja in jo, ob ustreznem dogovoru vseh vpletenih strani, podpira tudi izven strogo določenih zakonskih okvirjev. V ta namen je agencija že pripravila in maja 2022 na svoji spletni strani objavila Priporočila v zvezi s skupno uporabo fizične infrastrukture. Prav tako je leta 2020 pripravila in objavila tudi Analizo skupne gradnje elektronskih komunikacijskih omrežij in druge gospodarske javne infrastrukture v Sloveniji, v kateri je navedla tudi zaznane dobre in slabe prakse le-te.

V letu 2024 pa je skladno s Programom dela in finančnim načrtom agencije predvidena analiza možnih ukrepov za olajšanje postavitve infrastrukture za 5G omrežja, saj je ta tematika glede na pričakovan pospešen razvoj omrežij 5G v prihodnjih letih aktualna in ji agencija namenja prednostno obravnavo. Glede predlogov o pravilih določitve najvišjih dopustnih nadomestil za služnosti gradnje javnih

komunikacijskih omrežij agencija pripominja, da je konkretna materija opredeljena že v ZEKom-2, v 27. členu. Ne glede na to bo agencija na izpostavljenе vidike pozorna tudi v prihodnje.

Telekom Slovenije navaja, da je edini operater, ki ima naloženo regulatorno obveznost dostopa do svoje infrastrukture, ostali neregulirani subjekti pa po njegovem zahteve za dostop v skladu z ZEKom-2 praviloma zavračajo. To po oceni Telekoma Slovenije kaže na neučinkovitost zakonsko predvidene simetrične regulacije, zato predlagajo uvrstitev dejanske učinkovite implementacije simetrične regulacije v strateške cilje agencije.

Telekom Slovenije pričakuje, da agencija med strateške cilje doda možnost proste izbire operaterja, ki bo končnim uporabnikom, ki za dostop uporabljajo optično omrežje, na optičnem omrežju zagotavljal maloprodajne storitve.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da obveznosti simetrične regulacije dostopa veljajo za vse imetnike javne infrastrukture in operaterje, medtem ko asimetrična regulacija dostopa do fiksnega širokopasovnega omrežja na veleprodajnem nivoju velja le za operaterja s pomembno tržno močjo, to je Telekom Slovenije. Za primer neizpolnjevanja tako zakonskih obvez simetrične regulacije kot tudi asimetrične regulacije na podlagi regulatornih odločb so predvideni nadzorni postopki in postopki reševanja medoperaterskih sporov. Agencija ima v Predlogu programa in finančnega načrta za leto 2024 kot strateški cilj zastavljeno učinkovito regulacijo in nadzor trgov za zagotavljanje učinkovite konkurence in kakovostnih storitev po primernih cenah ter spodbujanje novih storitev in tehnologij za višjo kakovost življenja. Agencija zato meni, da je cilj, kot ga navaja Telekom Slovenije, že zajet v tem strateškem cilju. Skladno s tem agencija predlogu ne more slediti.

Po mnenju Telekoma Slovenije iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024 ni jasno razvidno, na kakšen način in iz katerega vira je agencija predvidela financiranje nalog koordinatorskega digitalnih storitev in poziva agencijo, da poskrbi, da financiranje ne bo predstavljalo dodatnega bremena za operaterje.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da iz predloga Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o enotnem trgu digitalnih storitev, ki je bil v javnem posvetovanju, izhaja, da je celotno financiranje teh nalog predvideno iz proračuna Republike Slovenije in tako ne bo bremenilo zavezancev prek plačila pristojbin, niti ne bo poseglo v višino nobene od obstoječih pristojbin.

Telekom Slovenije izraža še pričakovanje, da agencija med ključne naloge za leto 2024 doda ponovno analizo upoštevne trga 1 (2020/2245/EU) zaradi spremenjenih okoliščin na trgu.

Odgovor:

Agencija odgovarja, da EECC in ZEKom-2 tudi z namenom zagotavljanja bolj predvidljivega regulatornega okolja za deležnike na trgu za izvajanje analiz upoštevne trgov predvideva petletno obdobje. Pri tem pa agencija redno, na podlagi kvartalnih poročanj operaterjev, spremlja stanje na trgu. V primeru bistvene spremembe situacije na trgu, ki ima pomemben vpliv na konkurenčne razmere na trgu (npr. prevzemi oziroma konsolidacije operaterjev, pojav novih operaterjev, izgradnja velikega obsega novih omrežij ipd.), lahko agencija predčasno pristopi k pripravi nove analize upoštevne trga in v primeru ugotovitve opravičljivih razlogov tudi prilagodi regulacijo na tem trgu. Z namenom ažurnega sledenja regulacije razmeram na trgu je agencija prav na trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« predvidela vsakoletne geografske analize za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na tem upoštevne trgu. Agencija pri rednem spremljanju trga ni zaznala sprememb, ki bi zahtevale ukrepanje kot ga predlaga Telekom Slovenije. Prav tako tudi Telekom Slovenije sam v pripombah ne podaja nobenih konkretnih ugotovitev oziroma argumentov za takšno ravnanje. Skladno z napisanim agencija pripombe Telekoma Slovenije ne bo upoštevala.

Telekom Slovenije v okviru pripomb na Program dela in finančni načrt agencije za leto 2024 podaja predlog, da agencija optimizacijo investicijskih vlaganj v infrastrukturo dopolni z aktivnostmi, ki bi vodile k večji optimizaciji.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da aktivnosti spodbujanja optimizacije investicijskih vlaganj v infrastrukturo ne zajemajo le optimizacije in posodobitev Portala infrastrukturnih investicij (pri čemer namerava s posodobitvami med drugim dodatno usmerjati aktivnejšo vlogo zainteresiranega soinvestitorja skladno z obveznostmi 12. člena ZEKom-2), pač pa tudi proaktivno delovanje agencije. Kot že navedeno v sklopu odgovorov agencije sta predvideni vsaj dve delavnici za lokalne skupnosti v različnih regijah ter vsaj en večji posvet z drugimi infrastrukturnimi operaterji. Poleg tega agencija kontinuirano izvaja neformalno individualno pomoč infrastrukturnim in omrežnim operaterjem na terenu ob konkretnih projektih in si prizadeva za odzivnost. V okviru optimizacije investicijskih vlaganj v infrastrukturo pa namerava pripraviti še analizo možnih ukrepov za olajšanje postavitve infrastrukture za 5G omrežja.

II. Finančni načrt in predlog tarif

Telekom Slovenije opozarja na veliko nihanje tarif in predlaga, da agencija glede na podano vizijo

delovanja do leta 2029 pripravi tudi predlog predvidenih tarif za obdobje do leta 2029, kar bi za operaterje zagotavljalo večjo dolgoročno predvidljivost in zmanjšalo vsakoletna nihanja tarif. Telekom Slovenije je mnenja, da je operaterjem onemogočeno ustrezno načrtovanje njihovih lastnih aktivnosti zaradi medletnega nihanja tarif.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da pri pripravi tarif upošteva veljavno zakonodajo, ki pa dolgoročnih oziroma večletnih programov dela in finančnih načrtov ne predvideva. Program dela in finančni načrt pripravi agencija v prvi polovici leta za prihodnje leto, pri čemer izhaja iz podatkov, razpoložljivih v času priprave. Dolgoročni program dela in finančni načrt, kot ga predlaga Telekom Slovenije, bi se lahko izkazal za pomanjkljivega zaradi novih okoliščin, ki se zgodijo tekom obdobja.

Telekom Slovenije meni, da je zvišanje vseh tarif za leto 2024 nelogično in nedopustno, kljub ustvarjenim presežkom preteklih let in brez utemeljenih razlogov. Ne strinja se z obrazložitvijo agencije, da so razlog za dvig tarif predvsem visoka stopnja inflacije, stroški dela, ki so se povečali v oktobru 2022 ter stroški energentov, ki so bili za leto 2023 prenizko ocenjeni. Telekom Slovenije svoje nestrinjanje pojasnjuje s stopnjo inflacije (za avgust 2023) 6,2 % in povečanjem plač za 4,5 %, skladno z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022, ter z umiritvijo cen stroškov energentov.

Odgovor:

Agencija se z obrazložitvijo Telekoma Slovenije ne strinja in podaja naslednja pojasnila. V času priprave Programa dela in finančnega načrta agencije za leto 2023 ni bilo znano, da bo med sindikati in Vlado RS sklenjen dogovor, podpisan v oktobru 2022, ki je zaposlenim v javnem sektorju prinesel dvig plač in višje nadomestilo za malico. Glede na dogovor se je vrednost plačnih razredov s 1. oktobrom 2022 zvišala za 4,5 %, s 1. aprilom 2023 pa so se plače javnih uslužbencev dvignile za 1 plačni razred, kar pomeni samo za maso osnovnih plač v letu 2023 dvig za 11 % in ne za 4,5 %. Poleg tega ima dvig osnovnih plač učinek tudi na višino redne delovne uspešnosti, na dodatek za delovno dobo in ostale dodatke, vezane na osnovno plačo. Načrtovana povprečna plačna postavka leta 2024 je primerjalno z letom 2023 višja za 11,3 %. Zvišanje povprečne plače za leto 2024 glede na leto 2023 je posledica sklenjenega dogovora v oktobru 2022 ter upoštevanja rednih napredovanj, višjih povračil in višjega regresa za letni dopust za leto 2024.

Glede stroškov energentov agencija pojasnjuje, da se stroški nanašajo predvsem na stroške električne energije. V Programu dela in finančnem načrtu za leto 2023 je agencija načrtovala 40 % dvig stroškov električne energije glede na leto 2022, kar je bila glede na dogajanje na trgu energentov v času od priprave Programa dela in finančnega načrta 2023 še vedno nerealna ocena. Agencija je imela

sklenjeno pogodbo za dobavo električne energije do 31. 12. 2022, pogodbe za leto 2023 pa v času priprave planskega dokumenta še ni imela. Agencija glede na novo pogodbo za dobavo električne energije za leto 2023 in ponovnemu dvigu stopnje DDV na 22% ocenjuje, da je prišlo do zvišanja stroška električne energije glede na leto 2022 za 300 %. Iz podobnih razlogov (kot npr. dvig stroškov energentov) so dvig cen svojih storitev opravičevali tudi operaterji na trgu elektronskih komunikacij. Za leto 2024 agencija ni načrtovala dviga cene električne energije, načrtovala je le dvig DDV na 22% za celotno leto. Poleg tega je pri izračunu tarife za leto 2024 agencija načrtovala tudi porabo presežka prihodkov nad odhodki, ki je bistveno nižji od načrtovane porabe presežka prihodkov nad odhodki pri izračunu tarife za leto 2023.

Telekom Slovenije agencijo opozarja na ustvarjanje presežkov ob dvigu tarif, zaradi katerih bo po oceni Telekoma Slovenije v naslednjih letih agencija znova predlagala nižanje tarif, kar ustvarja nepredvidljivost za operaterje. Telekom Slovenije opozarja tudi na nujnost ustreznega razporejanja virov financiranja po posameznih področjih dela agencije glede na dejanske stroške, ki jih ima agencija z regulacijo teh področij ter opozarja na nujnost stroškovne naravnosti vsake izmed tarif, za kar navaja, da je ne more preveriti brez preglednega transparentnega prikaza načrtovanih odhodkov in tudi predvidenih stroškov skupaj z delovno silo ter transparentnim prikazom skupnih stroškov.

Odgovor:

Agencija ponovno pojasnjuje, da je vzrok za zvišanje tarif v letu 2024 v bistveno nižji načrovani porabi presežka prihodkov nad odhodki glede na leto 2023, v visoki stopnji inflacije in z njo povezano rastjo cen, stroških dela, ki so se z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022 med Vlado RS in sindikati zvišali v letu 2023, v tarifo za leto 2023 pa niso bili zajeti, ter stroških energentov, ki so bili za leto 2023 prenizko ocenjeni in tudi niso bili zajeti v tarifo za leto 2023.

Agencija znova pojasnjuje, da je pri pripravi tarife upoštevala veljavno zakonodajo, izhajala iz potrebnega pokrivanja stroškov, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije, in upoštevala tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Agencija vseskozi poudarja, da so tarife stroškovno naravnane in da ni prelivanja sredstev med posameznimi področji, ki jih agencija regulira. Vsebina Programa dela in finančnega načrta za leto 2024 in financiranje predstavljenih nalog so urejeni tako, da posamezne vrste plačil krijejo zgolj stroške izvedbe nalog posameznega področja dela, skupne stroške pa se razdeli po ključu. Agencija ima ustrezno vzpostavljeno vodenje računovodskih evidenc, tako da evidentira porabo sredstev iz plačil za pokritje stroškov, ki nastajajo z izvajanjem nalog na določenem področju reguliranja. Samo tako lahko zasleduje namensko rabo in zagotavlja, da se sredstva ne prelivajo med posameznimi področji reguliranja.

Popolno razkritje načrtovanih stroškov glede na naloge, vir financiranja ter konte pa se izvede v okviru nadzora nad delom agencije, ki je v pristojnosti z zakonom določenih organov, nikakor pa ne deležnikov na trgu, ki jih agencija regulira.

Telekom Slovenije nadalje podaja pripombe na predlog tarife na podlagi obvestila, ki je za 100 % višja kot je bila v letih 2016 do 2018 in več kot 50% višja, kot je bila v letu 2019. Telekom Slovenije je mnenja, da se agencija ne obnaša gospodarno in stroškovno učinkovito. Za primer podaja predvidene stroške blaga, materiala in storitev, ki se glede na realizacijo v letu 2022 povišajo iz 1.695.990 eur na 2.802.920 eur, kot je predlagano s finančnim načrtom za leto 2024, kar pomeni 65 % dvig. Nadalje opozarja na dvig drugih operativnih odhodkov, najemnin in zakupnin, pisarniških in splošnih storitev in tekočega vzdrževanja. Po mnenju Telekoma Slovenije je razlaga o porastu stroškov pisarniškega materiala in storitev splošna in pavšalna ter brez prave utemeljitve. Telekom Slovenije predlaga agenciji optimizacijo predlaganega načrta na nivoje pod predvideno realizacijo leta 2023 s tem, da se upošteva umiritev cen električne energije in energentov. Po mnenju Telekoma Slovenije kaže na neracionalno vedenje agencije zapis v točki 3.1.2, kjer agencija navaja, da bo večje število sestankov oziroma dogodkov izvedenih v živo. Meni, da bi agencija v dobi digitalizacije lahko bolj uporabljala sodobne komunikacije in omejila število službenih potovanj v tujino ter s tem zmanjšala stroške. Agenciji predlaga korekcijo predloga Programa dela in finančnega načrta za leto 2024 z zavezo k bolj racionalnemu poslovanju ter optimizaciji stroškov dela ter da zniža vse stroške finančnega načrta za leto 2024. Poleg tega predlagajo, da agencija v dopolnjenem predlogu prikaže stroškovno alokacijo po področjih dela, da bi struktura prihodkov iz naslova pristojbin odražala strukturo stroškov zaposlenih, ki pokrivajo konkretna področja.

Odgovor:

Razloge za zvišanje oziroma znižanje tarif agencija vedno pojasni v planskem dokumentu in tudi v odgovorih na prejete pripombe. Agencija ponovno pojasnjuje, da načrtuje finančna sredstva za posamezno leto na podlagi programa dela. Agencija odgovarja, da se iz tarif na podlagi obvestil financirajo vse aktivnosti agencije s pristojnostmi na področju elektronskih komunikacij; torej tudi regulacija, nadzori, uporabniški in medoperaterski spori, aktivnosti za spodbujanje investicij... Navedeno je razvidno tudi iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024, kjer so tudi podrobno opisane aktivnosti agencije na področju elektronskih komunikacij. Pri pripravi tarife izhaja agencija iz pokrivanja stroškov nalog in aktivnosti, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije in pri tem upošteva tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Stroški za posamezno leto so torej odvisni od zakonsko določenih nalog, ki jih v posameznem letu agencija opravlja in jih tudi podrobno predstavi v programu dela.

V finančnem načrtu za leto 2023 je agencija pojasnila razloge povišanja stroškov za blago, material in storitve v letu 2023 glede na oceno realizacije za leto 2022. Povečanje teh stroškov v letu 2024 glede na ocenjeno realizacijo za leto 2023 je agencija pojasnila v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2024. Pojasnila so podana za vsako posamezno kategorijo stroškov znotraj stroškov blaga, materiala in storitev in po mnenju agencije niso pavšalna. Povečanje stroškov blaga, materiala in storitev v letu 2024 glede na ocenjeno realizacijo leta 2023 je 19 %.

Agencija se tudi ne strinja z očitkom o neracionalnem vedenju pri izdatkih za službena potovanja. Izdatki za stroške službenih potovanj so v letu 2024 glede na leto 2022 res višji, vendar je potrebno upoštevati dejstvo, da so v letu 2022 še vedno veljali omejitveni ukrepi za zajezitev epidemije. V primerjavi s predepidemičnim letom 2019 so planirani stroški za službena potovanja v letu 2024 na primerljivi višini, kar glede na povečanje cen energentov in posledično prevozov, letalskih kart in povečanje cen nastanitev kaže na optimizacijo službenih poti in uporabo sodobnih komunikacijskih poti, kjer je le možno. Agencija nadalje pojasnjuje, da v okviru BEREC sodeluje v strokovnih delovnih skupinah pri pripravi 48 dokumentov. Zaveda se pomena trajnostnega delovanja in se je tako že v svoji trajnostni strategiji zavezala k zmanjševanju potovanj. Tako se zaposleni v velikem delu sestankov strokovnih delovnih skupin udeležujejo virtualno, kar je upoštevano tudi pri planiranju tovrstnih stroškov v predlogu Programa dela in finančnem načrtu za leto 2024. Sodelovanje agencije v vseh delovnih skupinah in tudi drugih sestankih na nivoju EU je ključno za njeno sodelovanje pri sooblikovanju prihodnjih regulatornih okvirov na nivoju EU in posledično tudi na nacionalni ravni. Določen del fizične udeležbe zaposlenih na sestankih pa je ključnega pomena in nujen za doseg večjega upoštevanja interesov Slovenije, nacionalnih karakteristik ozemlja in razmer na trgu. Navedeno je zagotovo tudi v interesu deležnikov na trgu, ki sicer pri vključevanju v javna posvetovanja na EU nivoju ne vstopajo individualno.

Agencija ponovno pojasnjuje, da je pri oceni stroškov energentov upoštevala le dvig DDV na 22 % za celotno leto.

Popolno razkritje načrtovanih stroškov glede na naloge, vir financiranja ter konte pa se izvede v okviru nadzora nad delom agencije, ki je v pristojnosti z zakonom določenih organov, nikakor pa ne deležnikov na trgu, ki jih agencija regulira.

Telekom Slovenije podaja tudi pripombe na predlog tarife za uporabo elementov oštevilčenja in nasprotuje predlaganemu zvišanju tarif, ki je znatno višje od inflacije. Po oceni Telekoma Slovenije ne upošteva poslovanja zavezancev v zaostrenih razmerah, ko je na omrežju nastala velika škoda zaradi poplav, ki jo sanirajo iz lastnih sredstev in je ne morejo prevaliti na ostale uporabnike omrežja, dostop do omrežja pa morajo še naprej ponujati pod nerazumno niskimi reguliranimi cenam. Omenja še pritisk zaradi investicij v 5G omrežja, tudi zaradi izpolnjevanja obveznosti na podlagi

izdanih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, na drugi strani pa je prisiljen zniževati svoje stroške, možnosti za dvig cen za končne uporabnike pa so v konkurenčno zaostrenih razmerah izjemno omejene.

Telekom Slovenije povzema, da je agencija v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2019 navedla, da bo postopno zvišala tarife na ustrezno raven, tako da bodo načrtovani stroški tekočega leta v celoti pokriti iz prihodkov tekočega leta, vendar je agencija v letu 2020 ponovno precej zvišala tarifo in presežek iz leta 2020 nato uporabila za znižanje tarife za leto 2022. Nadalje navaja, da je agenciji tudi v letih 2021 in 2022 nastal presežek in da ta v točki 3.1.2 navaja, da je pri izračunu tarife za 2024 načrtovala porabo presežka prihodkov nad odhodki v vrednosti 186.427 eur, pri izračunu tarife za 2023 pa 812.784 eur. Telekom Slovenije je prepričan, da če bo obveljal predlog višje tarife za uporabo elementov oštevilčenja, bo v letu 2023 iz tega naslova ponovno nastal presežek.

Po mnenju Telekom Slovenije se obseg načrtovanih nalog v letu 2024 z namenom zasledovanja določb VII. poglavja ZEKom-2 ni povečal v primerjavi z letom 2023, zato ne vidi razloga, da agencija poviša tarifo za uporabo elementov oštevilčenja. Telekom Slovenije predlaga, da agencija upošteva vse argumente in določi ustrezno nižjo tarifo za plačila za uporabo elementov oštevilčenja.

Odgovor:

Agencija ponovno pojasnjuje, da so tarife pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo, da so stroškovno naravnane in namenjene financiranju izvajanja zakonsko določenih nalog agencije za posamezno leto. Agencija odgovarja, da se iz tarif na podlagi plačil za uporabo elementov oštevilčenja financirajo vse aktivnosti agencije s pristojnostmi na področju elektronskih komunikacij; torej tudi regulacija, nadzori, uporabniški in medoperaterski spori... Navedeno je razvidno tudi iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024, kjer so tudi podrobno opisane aktivnosti agencije na področju elektronskih komunikacij. Agencija ponovno pojasnjuje, da je razlog za povišanje tarife predvsem visoka stopnja inflacije in z njo povezana rast cen, stroški dela, ki so se z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022 med Vlado RS in sindikati zvišali v letu 2023, v tarifo za leto 2023 pa niso bili zajeti, ter stroški energentov, ki so bili za leto 2023 prenizko ocenjeni in tako tudi niso bili zajeti v tarifo 2023 ter bistveno nižja poraba presežka pri načrtovanju tarife za leto 2024 glede na leto 2023. Iz podobnih razlogov (kot npr. dvig stroškov energentov) so dvig cen svojih storitev opravičevali tudi operaterji na trgu elektronskih komunikacij. Agencija nadalje pojasnjuje, da je za leti 2023 in 2024 načrtovala presežek odhodkov nad prihodki. Agencija mora načrtovati pokrivanje stroškov zakonsko določenih nalog, katerih obseg se ne glede na dogajanje v zvezi s poplavami in odpravljanjem njenih posledic ne spreminja. Agencija razume, da posledice poplav in naravnih ujm predstavljajo za zavezance dodatno finančno breme, vendar se obseg njenih nalog v letu 2024 zaradi teh ne krči, posledično znižanje tarif iz tega razloga ni mogoče. Poleg tega bodo prizadeta podjetja del nastale škode dobila povrnjen, deležna bodo tudi drugih ukrepov za

olajšanje njihovega poslovanja.

Telekom Slovenije podaja tudi pripombe na predlog tarife za uporabo radijskih frekvenc. Meni, da je 32 % povišanje tarif občutno preveč in nesorazmerno v razmerju do ostalih predlaganih tarif. Predlaga, da glede na upoštevanje inflacije in zaostrenih razmer poslovanja agencija ponovno preuči predlog tarif in da poviša tarifo za uporabo radijskih frekvenc na razumno raven.

Odgovor:

Agencija odgovarja, da pri pripravi tarife izhaja iz pokrivanja stroškov nalog in aktivnosti, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije in pri tem upošteva tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Stroški za posamezno leto so torej odvisni od zakonsko določenih nalog, ki jih v posameznem letu agencija opravlja, in salda finančnih sredstev posameznega vira. Prav načrtovana poraba presežka je vzrok nesorazmernemu zvišanju tarife za uporabo radijskih frekvenc za leto 2024 glede na ostale tarife, enako kot je bilo v letu 2023 nesorazmerno znižanje tarife za uporabo radijskih frekvenc glede na ostale tarife. Vzrok za slednje so v letu 2021 prejeti prihodki za kritje administrativnih stroškov javne dražbe. Ker pri pripravi tarife za leto 2022 leto 2021 še ni bilo zaključeno, agencija teh prihodkov in posledično presežka prihodkov nad odhodki leta 2021 pri pripravi tarife za leto 2022 ni upoštevala. Agencija je ta presežek upoštevala pri pripravi tarife za leto 2023.

Telekom Slovenije poziva agencijo, da upošteva zaostrene gospodarske razmere, nedavne poplave, ob katerih je na omrežju nastala velika škoda, ki jo operaterji financirajo iz lastnih sredstev, vrhunec investicijskega cikla operaterjev v 5G omrežja in napoved gospodarske rasti in inflacije ter prilagodi finančni načrt in zniža predlagane tarife na nivo, ki bo upošteval predvideno inflacijo v letu 2024, to je 4,2%.

Odgovor:

Kot je agencija že predhodno pojasnila, je v izračunu tarife za leto 2024 upoštevana poraba bistveno nižjega presežka kot v letu 2023. Poleg tega v tarifi za leto 2023 ni bilo vključeno povišanje stroškov dela, kar je posledica sklenjenega dogovora med Vlado RS in sindikati v oktobru 2022. Tudi stroške energentov je agencija pri pripravi tarife za leto 2023 ocenila prenizko. Agencija razume okoliščine operaterjev, poudarja pa, da so tarife stroškovno naravnane in pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo, ter da je pri njihovi pripravi izhajala iz potrebnega pokrivanja stroškov za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije in pri tem upoštevala tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta.

4. SOEK

V Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij pri GZS (SOEK) navajajo, da je Predlog programa dela in finančni načrt za leto 2024 netransparenten, kar onemogoča učinkovito in konkretno komentiranje, ter da agencija ne izvede javnega posvetovanja, na katerem bi se opredelila do prejetih pripomb.

Odgovor:

Agencija odgovarja, da veljavna zakonodaja za postopek sprejemanja Programa dela in finančnega načrta agencije predvideva predložitev dokumenta v javno obravnavo. Glede na naravo in vsebino dokumenta ter dejstvo, da so predvidene aktivnosti v dokumentu podrobno razložene, agencija ne vidi dodane vrednosti v izvedbi javne predstavitve. Zainteresirana javnost ima možnost podajanja pripomb v okviru javnega posvetovanja. Agencija je prejete pripombe preučila in se do teh opredeljuje v predmetnem dokumentu.

V SOEK izražajo potrebo po bolj preglednem prikazovanju načrtovanih odhodkov, skupaj z delovno silo ter pregleden prikaz skupnih stroškov. V SOEK sklepajo, da je dodatnih nalog in reguliranih trgov zmeraj manj, da deregulacija trgov 1 in 2 (2014) ni več na seznamu reguliranih trgov, regulacija trga 2 (2021) pa se je začela v 2023. Navajajo, da agencija ni pojasnila, kako se bo prilagodila spremenjenim okoliščinam v zvezi s stroški. V SOEK menijo, da ZEKom-2 agenciji ne nalaga dodatnih zadolžitvev, agenciji pa raste proračun, predvideno je povečanje števila zaposlenih. SOEK sklepa o nujnosti reorganizacije agencije, prilagoditvi okoliščinam in v zvezi s tem pričakuje pojasnila. Meni, da se zaradi deregulacije sprošča zasedenost kadra, ki se lahko prestrukturira za delo na drugih področjih.

Agencija pojasnjuje, da skozi prenovljeno zakonodajo na področju elektronskih komunikacij pridobiva vse večji obseg dela in pristojnosti na tem področju, v skladu z ZEKom-2 med drugim tudi preverjanje tržnega interesa. Program dela in finančni načrt agencije je tako skladen s pristojnostmi in relevantno zakonodajo in njen obseg delovnih nalog ne zajema samo priprave analiz upoštevni trgov. Navedeno je razvidno tudi iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024, kjer so tudi podrobno opisane aktivnosti agencije na področju elektronskih komunikacij. Res je, da je priprava analize upoštevne trga 2 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji« planirana že za leto 2023, vendar pa se bodo aktivnosti zaradi zahtevnosti in obsega analize ter (v nekaterih delih tudi zakonsko določene) dolžine posameznih faz postopka nadaljevale tudi v letu 2024. Pri tem regulacija upoštevni trgov iz leta v leto postaja kompleksnejša in se tudi v regulatornih odločbah agencije določene aktivnosti izvajajo vsakoletno in ne le na pet let (na primer geografske analize za posodobitev seznama naselij

brez cenovnih obveznosti na upoštevem trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« in geografske analize za posodobitev seznama dereguliranih naselij na upoštevem trgu 3b «Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg»). Res je, da upoštevna trga 1 in 2 za zaključevanje klicev v lastnih fiksnih in mobilnih omrežjih nista več na seznamu trgov, ki jih je potrebno predhodno regulirati, pri čemer pa sta oba trga še vedno regulirana na podlagi zakonskih določil in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/654 z dne 18. decembra 2020 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo enotne najvišje cene zaključevanja govornih klicev v mobilnih omrežjih na ravni EU in enotne najvišje cene zaključevanja govornih klicev v fiksnih omrežjih na ravni EU. Zmanjšanje števila trgov, ki jih agencija regulira na podlagi svojih regulatornih odločb še ne pomeni avtomatično zmanjšanje količine opravljenega dela (npr. nadzorovanje spoštovanja zakonskih obvez). Poleg tega pogosto prav deležniki na trgu od agencije pričakujejo, da bo opravljala naloge in reševala probleme na trgu, ki niso opredeljene v Programu dela in finančnem načrtu agencije, niso v njeni pristojnosti oziroma so njene pristojnosti omejene.

Nadalje v SOEK v okviru pripomb na Predlog programa agencije za leto 2024 navajajo, da je agencija prepisala naloge iz zakona, s tem "napihnila" program dela, ni pa definirala, kako bo v prihodnjem letu izvajala našteve naloge iz Programa dela in finančnega načrta, to je stalno spremljanje, sooblikovanje, spodbujanje, uveljavljanje interesov, učinkovita konkurenca, tudi jih ni ovrednotila.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da uresničuje zakonsko zadane naloge in temu sledi Program dela in finančni načrt agencije za leto 2024. Ob tem agencija opozarja, da so naloge podrobneje predstavljene v posameznih poglavjih Programa in finančnega načrta agencije. Kot je bilo že pojasnjeno, vršijo nadzor nad delom agencije in s tem povezano porabo sredstev, pristojni organi, ki so določeni z zakonom, in ne deležniki na trgu, ki jih agencija regulira.

V SOEK pogrešajo navedbe naložb, katerih se namerava agencija lotiti. Pri v Programu dela in finančnem načtu ta leto 2024 omenjenem Geoportalu ni navedeno, katera dejanja so povezana s tem, zato SOEK prevede, da glede na to, da Geoportal avtomatično deluje, agencija v zvezi s tem ne more opravičiti povečanja stroškov.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da vzpostavitev Geoportala sama po sebi ne pomeni, da portal deluje avtomatično in brez stroškov. Geoportal je namreč potrebno stalno nadgrajevati, posodabljeni in vzdrževati, kar pa je tudi povezano s stroški in resursi agencije. Kot je agencija navedla že v Predlogu programa in

finančnem načrtu za leto 2024, na strani 53, bo v letu 2024 nadaljevala z vzdrževanjem in razvojem prostorskega informacijskega sistema, s čimer bo zagotovljeno nemoteno delovanje in izvajanje vseh nalog v podporo vsakodnevnim obveznostim in nalogam v njeni pristojnosti. Za optimizacijo delovnih procesov bo bistveno posodobljen interni geokodirnik, ki je pri zbiranju podatkov v pomoč tudi operaterjem, hkrati pa ga bo agencija uporabila pri novih pristojnostih v povezavi z geografskimi pregledi in aktivnostmi v zvezi s poizvedovanjem po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij. Agencija bo skrbela za neprekinjeno delovanje Geoportala AKOS, njegov razvoj, potencialne nadgradnje in sprotno objavo posodobljenih podatkov. Geoportal AKOS bo razširjen z modulom, ki bo omogočal povratne informacije s strani uporabnikov glede vpisanih podatkov. Agencija bo izvedla letna zbiranja in validacijo podatkov ter vse potrebne redne, pa tudi izredne preglede in analize podatkov. Skrbela bo za izvajanje novih pristojnosti po ZEKom-2 in transparentno obveščala javnost o vseh novostih Geoportala. Uvedla bo prikaz podatkov o pregledu in napovedi postavitve omrežij ter poizvedovanju po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij. Skladno z napisanimi agencija pripombe SOEK ne bo upoštevala.

Konkretizacijo dejanj za izvedbo cilja pričakuje SOEK tudi za nalogo na področju souporabe obstoječe infrastrukture, kjer želi agencija omogočati čim bolj ugodne razmere za izboljšano pokritost območja. Po ocenah SOEK naštevanje nalog ne omogoča preverjanja porabe za posamezno nalogo, po njihovi oceni manjka tudi razlaga, katera opravila iz poglavja nadzori (stran 71) bodo izvedena.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da so posamezne aktivnosti v okviru navedene naloge tudi izrecno omenjene in kvantificirane. Tako je kot ena izmed aktivnosti predvidena priprava analize možnih ukrepov za olajšanje postavitve infrastrukture za 5G omrežja. Agencija dodatno pojasnjuje, da v letu 2024 predvideva aktivnosti na terenu. Tako sta predvideni vsaj dve delavnici za lokalne skupnosti v različnih regijah ter vsaj en večji posvet z drugimi infrastrukturnimi operaterji. Ob tem pa agencija tako v tekočem kot v prejšnjih letih nudi svojo pomoč na terenu tudi v primeru individualnih vprašanj, izzivov ali zapletov v praksi.

Glede nadzorov s tega področja zakonskih pristojnosti agencije pa so v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2024 kvantificirane aktivnosti, in sicer izvedba vsaj 28 preventivnih nadzorov na področju nadzora objav namer gradenj, omogočanje dostopa do obstoječe infrastrukture, evidentiranje telekomunikacijske infrastrukture in ustreznosti služnostnih pogodb za souporabo gospodarske javne infrastrukture.

V SOEK v zvezi z verjetno novo obveznostjo agencije, to je za področje koordinatorja digitalnih

storitev, menijo, da ne sme vplivati na povečanje stroškov agencije, saj je za to novo pristojnost predvideno financiranje iz proračuna. Pozivajo agencijo, da ob sprejemanju zakonodaje poskrbi za ustrezno financiranje zaposlenih in delovanja, ki ne bo predstavljalo dodatnega bremena za operaterje. SOEK tudi navaja, da agencija načrtuje skok števila zaposlenih na 112, kar je 10 več kot je zdaj.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da je v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2024 planirano število zaposlenih za leto 2024 glede na leto 2023 nespremenjeno in ostaja 107 zaposlenih. Dodatnih 5 zaposlitev v letu 2024 bo agencija izvedla v primeru prevzema nalog koordinatorja digitalnih storitev. Iz predloga Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o enotnem trgu digitalnih storitev, ki je bil v javnem posvetovanju, izhaja, da je financiranje teh nalog v celoti predvideno iz proračuna Republike Slovenije in tako ne bo bremenilo zavezancev prek plačila pristojbin, niti ne bo poseglo v višino nobene od obstoječih pristojbin.

SOEK je tudi mnenja, da bi se stroški za reševanje uporabniških sporov in za aktivnosti agencije za zaščito končnih uporabnikov morali zagotavljati iz javnih sredstev – državnega proračuna in namenskih sredstev potrošniških organizacij in nasprotuje kritju tega dela stroškov agencije iz namenskih plačil operaterjev.

Odgovor:

Glede na ZEKom-2 se vse aktivnosti agencije, kamor sodi tudi zaščita končnih uporabnikov (iz IX. Poglavja skupaj z reševanjem sporov iz XIV. Poglavja ZEKom-2), financirajo iz pristojbin operaterjev. Naloge, povezane z upravljanjem RF spektra se financirajo iz naslova pristojbin iz 73. člena ZEKom-2, naloge povezane z upravljanjem elementov oštevilčenja iz naslova pristojbin iz 111. člena ZEKom-2, medtem ko se vse ostale naloge financirajo iz pristojbin na podlagi 6. člena ZEKom-2.

Za spremembo načina financiranja nalog zaščite končnih uporabnikov in reševanja sporov oziroma za njihovo financiranje neposredno iz proračuna ali sredstev potrošniških organizacij, kot predlaga SOEK, tako zakonske podlage ni. Agencija predlogu zato ne more slediti, saj je pri pripravi Programa dela in finančnega načrta zavezana k spoštovanju določb ZEKom-2.

Kot Telekom Slovenje tudi SOEK opozarja na veliko nihanje tarif in predlaga, da agencija glede na podano vizijo delovanja agencije do leta 2029 pripravi tudi predlog predvidenih tarif za obdobje do leta 2029, kar bi za operaterje zagotavljalo večjo dolgoročno predvidljivost in zmanjšalo vsakoletna nihanja tarif. SOEK je mnenja, da je operaterjem onemogočeno ustrezno načrtovanje njihovih lastnih

aktivnosti zaradi medletnega nihanja tarif.

Odgovor:

Agencija pojasnjuje, da pri pripravi tarif upošteva veljavno zakonodajo, ki pa dolgoročnih oziroma večletnih programov dela in finančnih načrtov ne predvideva. Program dela in finančni načrt pripravi agencija v prvi polovici leta za prihodnje leto, pri čemer izhaja iz podatkov, razpoložljivih v času priprave. Dolgoročni program dela in finančni načrt, kot ga predlaga SOEK, bi se lahko izkazal za pomanjkljivega zaradi novih okoliščin, ki se zgodijo tekom obdobja.

SOEK enako kot Telekom Slovenije meni, da je zvišanje vseh tarif za leto 2024 nelogično in nedopustno, kljub ustvarjenim presežkom preteklih let in brez utemeljenih razlogov. Ne strinja se z obrazložitvijo agencije, da so razlogi za dvig tarif predvsem visoka stopnja inflacije, stroški dela, ki so se povečali v oktobru 2022 ter stroški energentov, ki so bili za leto 2023 prenizko ocenjeni. SOEK svoje nestrinjanje pojasnjuje s stopnjo inflacije (za avgust 2023) 6,2 % in s povečanjem plač za 4,5 % skladno z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022 ter z umiritvijo cen stroškov energentov.

Odgovor:

Agencija se z obrazložitvijo SOEK ne strinja in ponovno podaja naslednja pojasnila. V času priprave Programa dela in finančnega načrta za leto 2023 ni bilo znano, da bo sklenjen dogovor, podpisan v oktobru 2022, med sindikati in Vlado RS, ki je zaposlenim v javnem sektorju prinesel dvig plač in višje nadomestilo za malico. Glede na dogovor se je vrednost plačnih razredov s 1. oktobrom 2022 zvišala za 4,5 %, s 1. aprilom 2023 pa so se plače javnih uslužbencev dvignile za 1 plačni razred, kar pomeni samo za maso osnovnih plač v letu 2023, dvig za 11 % in ne za 4,5 %. Poleg tega ima dvig osnovnih plač učinek tudi na višino redne delovne uspešnosti, na dodatek za delovno dobo in ostale dodatke, vezane na osnovno plačo. Načrtovana povprečna plačna postavka leta 2024 je primerjalno z letom 2023 višja za 11,3 %. Zvišanje povprečne plače za leto 2024 glede na leto 2023 je posledica sklenjenega dogovora v oktobru 2022 ter upoštevanja rednih napredovanj, višjih povračil in višjega regresa za letni dopust za leto 2024.

Glede stroškov energentov, agencija pojasnjuje, da se stroški nanašajo predvsem na stroške električne energije. V Programu dela in finančnem načrtu 2023 je agencija načrtovala 40 % dvig stroškov električne energije glede na leto 2022, kar je bilo glede na dogajanje na trgu energentov v času od priprave Programa dela in finančnega načrta 2023 še vedno nerealna ocena. Agencija je imela sklenjeno pogodbo za dobavo električne energije do 31. 12. 2022, pogodbe za leto 2023 pa v času priprave planskega dokumenta še ni imela. Agencija glede na novo pogodbo za dobavo električne energije za leto 2023 in ponovnemu dvigu stopnje DDV na 22% ocenjuje povišanje stroška električne

energije za 300 % glede na leto 2022. Iz podobnih razlogov (kot npr. dvig stroškov energentov) so dvig cen svojih storitev opravičevali tudi operaterji na trgu elektronskih komunikacij. Za leto 2024 agencija ni načrtovala dviga cene električne energije, načrtovala je le dvig DDV na 22% za celotno leto.

Poleg tega je pri izračunu tarife za leto 2024 agencija načrtovala tudi porabo presežka prihodkov nad odhodki, ki je bistveno nižji od načrtovane porabe presežka prihodkov nad odhodki pri izračunu tarife za leto 2023.

Enako kot Telekom Slovenije tudi SOEK agencijo ponovno opozarja na ustvarjanje presežkov ob znatnem dvigu tarif, zaradi katerih v naslednjih letih predlaga nižanje tarif in tako ustvarja nepredvidljivost za operaterje. SOEK opozarja tudi na nujnost ustreznega razporejanja virov financiranja po posameznih področjih dela agencije glede na dejanske stroške, ki jih ima agencija z regulacijo teh področij, na nujnost stroškovne naravnosti vsake izmed tarif, ki pa je ne more preveriti brez preglednega transparentnega prikaza načrtovanih odhodkov in tudi predvidenih stroškov skupaj z delovno silo ter transparentnim prikazom skupnih stroškov.

Odgovor:

Agencija ponovno pojasnjuje, da je vzrok za zvišanje tarif v letu 2024 v bistveno nižji načrovani porabi presežka prihodkov nad odhodki glede na leto 2023, v visoki stopnji inflacije in z njo povezano rastjo cen, stroških dela, ki so se z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022 med Vlado RS in sindikati zvišali v letu 2023, v tarifo za leto 2023 pa niso bili zajeti, ter stroških energentov, ki so bili za leto 2023 prenizko ocenjeni in tudi niso bili zajeti v tarifo za leto 2023.

Agencija poudarja, da je pri pripravi tarife upoštevala veljavno zakonodajo in izhajala iz potrebnega pokrivanja stroškov, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije, in pri tem upoštevala tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Agencija vseskozi poudarja, da so tarife stroškovno naravnane in da ni prelivanja sredstev med posameznimi področji, ki jih agencija regulira. Vsebina Programa dela in finančnega načrta in financiranje predstavljenih nalog so urejeni tako, da posamezne vrste plačil krijejo zgolj stroške izvedbe nalog posameznega področja dela, skupne stroške pa se razdeli po ključu. Agencija ima ustrezno vzpostavljeno vodenje računovodskih evidenc, tako da evidentira porabo sredstev iz plačil za pokritje stroškov, ki nastajajo z izvajanjem nalog na določenem področju reguliranja. Samo tako lahko zasleduje namensko rabo in zagotavlja, da se sredstva ne prelivajo med posameznimi področji reguliranja. Nadzor nad popolnim razkritjem načrtovanih stroškov glede na naloge, vir financiranja ter konte pa je v pristojnosti z zakonom določenih organov, nikakor pa ne deležnikov na trgu, ki jih agencija regulira.

SOEK enako kot Telekom Slovenije nadalje podaja pripombe na predlog tarife na podlagi obvestila,

ki je za 100 % višja, kot je bila v letih 2016 do 2018, in več kot 50 % višja, kot je bila v letu 2019. SOEK očita agenciji negospodarno in stroškovno neučinkovito ravnanje. Za primer podaja predvidene stroške blaga, materiala in storitev, ki se glede na realizacijo v letu 2022 povišajo iz 1.695.990 eur na 2.802.920 eur, kot je predlagano s finančnim načrtom za leto 2024, kar pomeni 65 % dvig. Nadalje opozarja na dvig drugih operativnih odhodkov, najemnin in zakupnin, pisarniških in splošnih storitev in tekočega vzdrževanja. Po mnenju SOEK je razlaga o porastu stroškov pisarniškega materiala in storitev splošna in pavšalna ter brez prave utemeljitve. SOEK predlaga agenciji optimizacijo predlaganega načrta na nivoje pod predvideno realizacijo leta 2023 s tem, da se upošteva umiritev cen električne energije in energentov.

Po mnenju SOEK kaže na neracionalno vedenje agencije zapis v točki 3.1.2, kjer agencija navaja, da bo večje število sestankov ozitoma dogodkov izvedenih v živo. Meni, da bi agencija v dobi digitalizacije lahko bolj uporabljala sodobne komunikacije in omejila število službenih potovanj v tujino. Agenciji predlaga korekcijo predloga Programa dela in finančnega načrta za leto 2024 z zavezo k bolj racionalnemu poslovanju, optimizaciji stroškov dela ter da zniža vse predlagane stroške finančnega načrta za leto 2024.

Poleg tega predlagajo, da agencija v dopolnjenem predlogu prikaže stroškovno alokacijo po področjih dela, ker iz objavljenega predloga ni razvidno, da bi struktura prihodkov iz naslova pristojbin odražala strukturo stroškov zaposlenih, ki pokrivajo konkretna področja.

Odgovor:

Agencija ponovno pojasnjuje, da razloge za zvišanje oziroma znižanje tarif vedno pojasni v planskem dokumentu in tudi v odgovorih na prejete pripombe. Agencija ponovno pojasnjuje, da načrtuje finančna sredstva za posamezno leto na podlagi programa dela. Agencija odgovarja, da se iz tarif na podlagi obvestil financirajo vse aktivnosti agencije s pristojnostmi na področju elektronskih komunikacij; torej tudi regulacija, nadzori, uporabniški in medoperaterski spor, aktivnosti za spodbujanje investicij... Navedeno je razvidno tudi iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024, kjer so tudi podrobno opisane aktivnosti agencije na področju elektronskih komunikacij. Pri pripravi tarife izhaja agencija iz pokrivanja stroškov nalog in aktivnosti, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije in pri tem upošteva tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Stroški za posamezno leto so torej odvisni od zakonsko določenih nalog, ki jih v posameznem letu agencija opravlja in jih tudi podrobno predstavi v programu dela.

V finančnem načrtu za leto 2023 je agencija pojasnila razloge povišanja stroškov za blago, material in storitve v letu 2023 glede na oceno realizacije za leto 2022. Povečanje teh stroškov v letu 2024 glede na ocenjeno realizacijo za leto 2023 je agencija pojasnila v programu dela in finančnem načrtu za leto 2024. Pojasnila so podana za vsako posamezno kategorijo stroškov znotraj stroškov blaga, materiala in

storitev in po mnenju agencije niso pavšalna. Povečanje stroškov blaga, materiala in storitev v letu 2024 glede na ocenjeno realizacijo leta 2023 je 19 %.

Agencija se tudi ne strinja z očitkom o neracionalnem vedenju pri izdatkih za službena potovanja. Izdatki za stroške službenih potovanj so v letu 2024 glede na leto 2022 res višji, vendar je potrebno upoštevati dejstvo, da so v letu 2022 še vedno veljali omejitveni ukrepi za zajezitev epidemije. V primerjavi s predepidemičnim letom 2019 so planirani stroški za službena potovanja v letu 2024 na primerljivi višini, kar glede na povečanje cen energentov in posledično prevozov, letalskih vozovnic in povečanje cen nastanitev kaže na optimizacijo službenih poti in uporabo sodobnih komunikacijskih poti, kjer je le možno. Agencija nadalje pojasnjuje, da v okviru BEREC sodeluje v strokovnih delovnih skupinah pri pripravi 48 dokumentov. Zaveda se pomena trajnostnega delovanja in se je tako že v svoji trajnostni strategiji zavezala k zmanjševanju potovanj. Tako se zaposleni v velikem delu sestankov strokovnih delovnih skupin udeležujejo virtualno, kar je upoštevano tudi pri planiranju tovrstnih stroškov v predlogu PDFN 2024. Sodelovanje agencije v vseh delovnih skupinah in tudi drugih sestankih na nivoju EU je ključno za njeno sodelovanje pri sooblikovanju prihodnjih regulatornih okvirov na nivoju EU in posledično tudi na nacionalni ravni. Določen del fizične udeležbe zaposlenih na sestankih pa je ključna in nujna za doseg večjega upoštevanja interesov Slovenije in upoštevanje nacionalnih karakteristik ozemlja in razmer na trgu. Navedeno je zagotovo tudi v interesu deležnikov na trgu, ki sicer pri vključevanju v javna posvetovanja na EU nivoju ne vstopajo individualno.

Agencija ponovno pojasnjuje, da je pri oceni stroškov energentov za leto 2024 upoštevala le dvig DDV na 22 % za celotno leto.

Popolno razkritje načrtovanih stroškov glede na naloge, vir financiranja ter konte pa se izvede v okviru nadzora nad delom agencije, ki je v pristojnosti z zakonom določenih organov, nikakor pa ne deležnikov na trgu, ki jih agencija regulira.

SOEK podaja tudi pripombe na predlog tarife za uporabo elementov oštevilčenja in nasprotuje predlaganemu zvišanju tarif, ki je znatno višje od inflacije. Po oceni SOEK ne upošteva poslovanja zavezancev v zaostrenih razmerah, ko je na omrežju nastala velika škoda zaradi poplav, ki jo sanirajo iz lastnih sredstev in je ne morejo prevaliti na ostale uporabnike omrežja, dostop do omrežja pa morajo še naprej ponujati pod nerazumno nizkimi reguliranimi cenami. Omenja še pritisk zaradi investicij v 5G omrežja, tudi zaradi izpolnjevanja obveznosti na podlagi izdanih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, na drugi strani pa je prisiljen zniževati svoje stroške, možnosti za dvig cen za končne uporabnike pa so v konkurenčno zaostrenih razmerah izjemno omejene.

SOEK povzema, da je agencija v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2019 navedla, da bo postopno zvišala tarife na ustrezno raven, tako da bodo načrtovani stroški tekočega leta v celoti pokriti iz prihodkov tekočega leta, vendar je agencija v letu 2020 ponovno precej zvišala tarifo in

presežek iz leta 2020 nato uporabila za znižanje tarife za leto 2022. Nadalje navaja, da je agenciji tudi v letih 2021 in 2022 nastal presežek in da ta v točki 3.1.2 navaja, da je pri izračunu tarife za 2024 načrtovala porabo presežka prihodkov nad odhodki v vrednosti 186.427 eur, pri izračunu tarife za 2023 pa 812.784 eur. V združenju so še prepričani, da če bo obveljal predlog višje tarife za uporabo elementov oštevilčenja, bo v letu 2023 iz tega naslova ponovno nastal presežek.

Tudi po mnenju SOEK se obseg načrtovanih nalog v letu 2024 z namenom zasledovanja določb VII. poglavja ZEKom-2 ni povečal v primerjavi z letom 2023, zato ni razloga, da agencija poviša tarifo za uporabo elementov oštevilčenja. SOEK predlaga, da agencija upošteva vse argumente in določi ustrezno nižjo tarifo za plačila za uporabo elementov oštevilčenja.

Odgovor:

Agencija ponovno pojasnjuje, da so tarife pripravljene v skladu z zakonodajo, stroškovno naravnane in namenjene financiranju zakonsko določenih nalog agencije za posamezno leto. Agencija odgovarja, da se iz tarif na podlagi plačil za uporabo elementov oštevilčenja financirajo vse aktivnosti agencije s pristojnostmi na področju elektronskih komunikacij; torej tudi regulacija, nadzori, uporabniški in medoperaterski spori... Navedeno je razvidno tudi iz Programa dela in finančnega načrta za leto 2024, kjer so podrobno opisane aktivnosti agencije na področju elektronskih komunikacij.

Agencija tudi ponovno pojasnjuje, da je razlog za povišanje tarife v letu 2024 v bistveno nižji načrtovani porabi presežka prihodkov nad odhodki glede na leto 2023, v visoki stopnji inflacije in z njo povezano rastjo cen, stroškov dela, ki so se z dogovorom, sklenjenim v oktobru 2022 med Vlado RS in sindikati zvišali v letu 2023, v tarifo za leto 2023 pa niso bili zajeti, ter stroškov energentov, ki so bili za leto 2023 pre nizko ocenjeni in tudi niso bili zajeti v tarifo za leto 2023. Iz podobnih razlogov (kot npr. dvig stroškov energentov) so dvig cen svojih storitev opravičevali tudi operaterji na trgu elektronskih komunikacij.

Agencija nadalje pojasnjuje, da je za leti 2023 in 2024 načrtovala presežek odhodkov nad prihodki.

Agencija mora načrtovati pokrivanje stroškov zakonsko določenih nalog, katerih obseg se ne glede na dogajanje v zvezi s poplavami in odpravljanjem njenih posledic ne spreminja. Agencija razume, da posledice poplav in naravnih ujm predstavljajo za zavezance dodatno finančno breme, vendar se obseg njenih nalog v letu 2024 zaradi teh ne krči, posledično znižanje tarif iz tega razloga ni mogoče. Poleg tega bodo prizadeta podjetja del nastale škode dobila povrnjen, deležna bodo tudi drugih ukrepov za olajšanje njihovega poslovanja.

Enako kot Telekom tudi SOEK podaja pripombe na predlog tarife za uporabo radijskih frekvenc. Meni, da je 32 % povišanje tarif občutno preveč in nesorazmerno v razmerju do ostalih predlaganih tarif. Predlagajo še, da glede na upoštevanje inflacije in zaostrenih razmer poslovanja agencija ponovno preuči predlog tarif in da poviša tarifo za uporabo radijskih frekvenc na razumno raven.

Odgovor:

Agencija ponovno odgovarja, da pri pripravi tarife izhaja iz pokrivanja stroškov nalog in aktivnosti, ki so potrebni za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije in pri tem upošteva tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta. Stroški za posamezno leto so torej odvisni od zakonsko določenih nalog, ki jih v posameznem letu agencija opravlja in salda finančnih sredstev posameznega vira. Prav načrtovana poraba presežka je vzrok nesorazmernemu zvišanju tarife za uporabo radijskih frekvenc za leto 2024 glede na ostale tarife, enako kot je bilo v letu 2023 nesorazmerno znižanje tarife za uporabo radijskih frekvenc glede na ostale tarife. Vzrok za slednje so v letu 2021 prejeti prihodki za kritje administrativnih stroškov javne dražbe. Ker pri pripravi tarife za leto 2022 leto 2021 še ni bilo zaključeno, agencija teh prihodkov in posledično presežka prihodkov nad odhodki leta 2021 pri pripravi tarife za leto 2022 ni upoštevala. Agencija je ta presežek upoštevala pri pripravi tarife za leto 2023.

V SOEK navajajo še, da bi povečanje tarife za uporabo frekvenc za mikrovalovne zveze imelo znaten vpliv na izpolnjevanje zavez za izgradnjo 5G omrežja, ker bi po njihovi oceni predstavljalo nesorazmerno dodatno finančno breme. Menijo, da se mikrovalovne zveze uspešno uporabljajo v primeru naravnih katastrof, kot so bile nedavne poplave. Po njihovem prepričanju dvig tarif za uporabo frekvenc za tehnologijo, s katero se lahko vzpostavijo zveze v stanjih ogroženosti in imajo zato velik nacionalni pomen, ni upravičen. Povišanje tarife za frekvence za mikrovalovne zveze bi postavilo radijske zveze med manj zaželene prenosne poti, zvišanje bi vplivalo tudi na doseganje ciljev digitalne agende 2030.

Odgovor:

Agencija ne razume pripombe glede povišanja tarif za mikrovalovne zveze, saj tarife za mikrovalovne zveze niso posebej določene. Agencija tudi ne predvideva povišanja tarif oziroma pristojbin za mikrovalovne zveze, saj namerava racionalizirati njihovo podeljevanje.

Tudi SOEK poziva agencijo, da upošteva vse izpostavljeno, prilagodi finančni načrt in zniža predlagane tarife na nivo, ki bo upošteval predvideno inflacijo v letu 2024, to je 4,2%.

Odgovor:

Kot je agencija že predhodno pojasnila, je v izračunu tarife za leto 2024 upoštevana poraba bistveno nižjega presežka kot v letu 2023. Poleg tega v tarifi za leto 2023 ni bilo vključeno povišanje stroškov dela, kar je posledica sklenjenega dogovora med Vlado RS in sindikati v oktobru 2022. Tudi stroške

energentov je agencija pri pripravi tarife za leto 2023 ocenila prenizko. Agencija razume okoliščine operaterjev, poudarja pa, da so tarife stroškovno naravnane in pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo, pri njihovi pripravi pa je izhajala iz potrebnega pokrivanja stroškov za izvajanje posameznih zakonsko določenih nalog agencije in pri tem upoštevala tudi saldo finančnih sredstev posameznega vira iz preteklega leta.